

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 29 mars 1946 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående pensionsför- månerna åt vissa förutvarande befattningshavare vid Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägar.

I en inom andra kammaren under nr 259 väckt motion, som hänvisats till bankoutskottets förberedande handläggning, hava herrar *Hall* och *Olovson* i Västerås hemställt, »att riksdagen måtte besluta, att förre kontoristen C. O. Moberg samt konduktörerna C. J. Hiller och C. A. Dunberg måtte erhålla pension på sätt, som skulle ha skett, därest de kvarstannat i tjänst efter den 1 juli 1945».

Beträffande motiveringen för ifrågavarande förslag får utskottet hänvisa till motionen.

Över förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande från statskontoret, som hört järnvägsstyrelsen.

Järnvägsstyrelsen har anfört:

Här ifrågavarande pensionärer, f. d. kontoristen Carl Olof Moberg (född den 29/1 1885) samt f. d. konduktörerna Carl Josef Hiller (född den 15/10 1884) och Carl August Dunberg (född den 6/7 1883), hava avgått ur Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägars tjänst före statens övertagande av sagda järnvägar den 1 juli 1945. Då såsom stöd för motionen åberopas 1942 års pensionsreglemente och därmed torde avses bestämmelserna rörande rätt till fyllnadspension enligt kungl. kungörelsen den 30 juni 1942 (nr 697) med föreskrifter i fråga om tjänstepension för vissa tjänstemän och arbetare vid statens järnvägar, som vid statens övertagande av enskilt företag eller i samband med dylikt företags nedläggande m. m. övergått i statens järnvägars tjänst, får styrelsen påpeka, att på grund av bestämmelserna i sagda kungörelse ägde anställningshavare, vilken tillhörde enskild pensionsinrättning och i samband med statsövertagandet av enskild järnväg övergått i statens järnvägars tjänst samt erhållit befattning, som avses i allmänna tjänstepensionsreglementet, rätt till fyllnadspension, under förutsättning att han vid den tidpunkt, då befattningen erhållits, icke uppnått den levnadsålder, vid vilken pensionsåldern skulle inträtt, om nämnda reglemente varit å honom tillämpligt. Vid tidpunkten för i motionen omnämnda Mobergs avgång ur tjänst — den 1 april 1945 — voro nyssnämnda föreskrifter alltjämt gällande. Såvitt vid nämnda tillfälle kunde bedömas, skulle Moberg — för vilkens befattning enligt såväl dåvarande Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägars som statens järnvägars pensioneringsbestämmelser gällde en pensionsålder av 63 år — uppfyllt i berörda kungörelse stadgade förutsättningar för rätt till ifrågavarande förmån, om

han kvarstått i tjänst intill sagda pensionsålder, d. v. s. till och med den 31 januari 1948 (eller dessförinnan avgått ur tjänst på grund av vederbörligen styrkt sjukdom).

Styrelsen anser sig jämväl böra framhålla, att såväl Moberg, vars nuvarande pensionsförmåner uppgå till inallas 3 143: 40 kronor per år, som Hiller och Dunberg, vilka för närvarande uppbära pensionsförmåner med var för sig 2 624: 70 kronor för år räknat, skulle — i den mån de blivit underkastade allmänna tjänstepensionsreglementet — erhållit samma pensionsförmåner, som tillkomma motsvarande befattningar vid statens järnvägar, därest vederbörande kvarstått i vid statsövertagandet innehavda befattningar intill uppnåendet av normal pensionsålder, d. v. s. den levnadsålder, vid vilken de med tillämpning av § 5 mom. 1 a) i de från och med den 1 juli 1943 gällande stadgarna för förutvarande Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägars pensionskassa skulle blivit berättigade att uppbära pension. I sistnämnda fall skulle för samtliga nu ifrågakommande f. d. befattningshavares vidkommande tjänstepensionens grundbelopp enligt allmänna tjänstepensionsreglementet (lönegrad A 8 = 2 484 kronor) jämte därå belöpande rörligt tillägg och kristillägg (enligt nuvarande indexläge = 31 %) sammanlagt uppgått till 3 254: 04 kronor för år.

Då ovanberörda pensionstagare icke äga rätt till andra statliga tilläggsförmåner än den dyrtidshjälp, som tillkommer dem enligt kungl. kungörelsen den 29 juni 1945 (nr 501), anser sig styrelsen på grund av konsekvensskäl icke kunna tillstyrka bifall till motionen.

Statskontoret har anfört:

De i motionen avsedda pensionärerna ha, såsom järnvägsstyrelsen jämväl vitsordat, avgått ur tjänst före statens övertagande av sagda järnvägar från och med den 1 juli 1945, ehuru vederbörande på i motionen närmare angivna skäl varit berättigade att kvarstå i tjänst intill och efter sistnämnda tidpunkt. Statskontoret vill i anledning av det i motionen gjorda yrkandet erinra, att statsmakterna i fråga om de pensioneringsvillkor, som böra gälla för personal som varit anställd vid av staten övertagen verksamhet, i princip hävdad den uppfattningen, att en tillämpning av de statliga pensioneringsgrunderna eller en anpassning efter dessa grunder endast bör ifrågakomma för den personal, som i samband med verksamhetens övertagande övergår i statens tjänst och därvid placeras i befattningar, som i allmänhet gälla som pensionsgrundande. Ämbetsverket måste därför med hänsyn till konsekvenserna bestämt avråda från ett avsteg från den sålunda intagna ståndpunkten och avstyrker således på denna grund bifall till motionen.

Det i motionen framlagda förslaget avser, att tre förutvarande anställningshavare vid f. d. Stockholm—Västerås—Bergslagens järnvägar — vilka anställningshavare före uppnådd pensionsålder av 63 år lämnat sin tjänst under första halvåret 1945 — skulle beredas samma pensionsförmåner som om de kvarstått i tjänst efter statens förvärv av nämnda järnvägar från och med den 1 juli samma år och därefter tjänstgjort intill uppnådd pensionsålder. Ett tillmötesgående av detta förslag skulle, såsom statskontoret påpekat, innebära ett avsteg från de vid statens övertagande av enskilt företag regelmässigt tillämpade pensioneringsgrunderna, enligt vilka pension jämfikt

Utskottet.

de statliga reglementena endast kan tillkomma personal, som efter övertagandet inträder i statens tjänst. Med hänsyn härtill och då ett bifall till motionen måste medföra icke önskvärda konsekvenser, kan utskottet icke tillstyrka, att åtgärder vidtagas i motionens syfte.

Utskottet hemställer alltså,

att förevarande motion II: 259 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 29 mars 1946.

På bankoutsrottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Åkerberg, Sundvik*, Friggeråker*, Edin*, Fahlander, Johannesson och Petersson i Karlskrona;
från andra kammaren: herrar Svedman, Mattsson*, Eriksson i Sandby*, Sundberg, Nilsson i Landskrona*, fru Humla*, herrar Stjärne* och Fagerholm*.

• Ej närvarande vid utlåtandets justering.